

6. Фінансування у повному обсязі державних програм, спрямованих на відбудову та розвиток вітчизняного сільськогосподарського машинобудування та модернізацію машино-тракторного парку аграрних товаровиробників, для забезпечення максимальної ефективності Програми доцільним є підняття рівня часткової компенсації вартості техніки з 25% до 40%, що передбачено законом України «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу»;

7. Сприяння органів влади релокації підприємств сільськогосподарського машинобудування та їх працівників із зони бойових дій, організація підготовки нових фахівців.

Лише прийняття та чітке виконання комплексної програми відновлення галузі сільськогосподарського машинобудування та підтримки сільськогосподарських товаровиробників сприятиме сталому розвитку аграрного сектору економіки в повоєнний період.

Слепцова Л. П.

Інститут садівництва НААН, вул. Садова, 23, с. Новосілки, Київ-27, 03027, Україна

E-mail: muhomorluyda@ukr.net

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ САДІВНИЦТВА УКРАЇНИ

Природні умови та можливість зональної спеціалізації виробництва дозволяють успішно вирощувати в Україні більшість видів плодових і ягідних культур помірного клімату та сприяє формуванню їх високих врожаїв. Таким чином, продукція галузі садівництва складає значну частину продовольчого балансу України. Враховуючи ці особливості наша країна має можливість забезпечити не тільки власні потреби в продукції цієї галузі, а і експортувати.

Садівництво – традиційна галузь сільського господарства України, яка має багатовікову історію. Важливість галузі полягає передусім у тому, що тут виробляються виключно цінні продукти харчування, які мають до того ж й значні лікувальні властивості. Плоди та ягоди мають не тільки важливе значення як незамінні продукти харчування, а й відзначаються високими лікувальними властивостями.

Але на протязі багатьох років у промисловому садівництві країни скорочуються площі плодоягідних насаджень і обсяги виробництва плодоягідної продукції, хоча світовий попит на них має тенденцію до зростання, а внутрішній попит є незадоволений. Така ситуація склалася у зв'язку з тим, що в багатьох садівницьких підприємствах не вистачає власних коштів на відтворення плодоягідного виробництва, що, у свою чергу, призводить до зменшення прибутку, необхідного для нагромадження інвестиційних ресурсів. Через неможливість своєчасного оновлення породно-сортового складу промислових садів значна їх кількість

втратила своє виробниче значення, а їх утримання в якості основних засобів є збитковим.

Традиційно садівництвом займаються в усіх регіонах нашої країни. Але, безперечним лідером у цій галузі є Вінницька область. Даний регіон характеризується винятково сприятливими природними та економічними умовами для ефективного розвитку промислового садівництва. Так, у 2016–2017 рр. частка цієї області щодо їх площ в Україні складала 11,3 та 11,5%, у 2018–2019 рр. – 11,7%, у 2020–2021 рр. – 11,3 та 11,2%, у 2022–2023 рр. – 12,7 та 13,2%.

Середньорічний темп росту площі плодоносних насаджень плодово-ягідних культур в усіх категоріях господарств України з 2016 по 2023 роки знизився на 2,3%, у тому числі у господарствах Вінницької області на – 0,06%, темп росту врожайності – збільшився на 2,2% та зменшився на 0,4% відповідно, темп росту валового виробництва – знизився на 0,08% та – на 0,3% відповідно.

Відзначене є свідченням прояву недостатнього розвитку промислового садівництва. Дана ситуація посилилась в результаті збройної агресії росії проти України, наслідком якої стала анексія територій, зменшення площ плодоягідних насаджень, ускладнення впровадження інновацій.

Для розвитку промислового садівництва необхідним є поліпшення використання існуючих ресурсів садівницьких підприємств і природно-кліматичного потенціалу регіонів за рахунок інтенсифікації, використання нових технологій вирощування плодоягідних і горіхоплідних рослин, впровадження інноваційних заходів. Також важливим є удосконалення розміщення садів, розширення переробки і зберігання продукції в місцях її вирощування, опрацювання заходів щодо підвищення ефективності перспективних форм господарювання.